

RASTE SPISAK PROBLEMA

Hidro i nuklearna proizvodnja opada

G-7 bez dogovora o roku ukidanja
proizvodnje energije iz uglja

Evropi predstoji skupa zima bez
dugoročnih ugovora o LNG-u

EU u iskušenju između liberalizovanog
tržišta energije i državne intervencije

EU: Premalo učesnika aukcija za
obnovljive izvore energije

SADRŽAJ

Evropski energetska problemi se nastavljaju: hidro i nuklearna proizvodnja opada.....	OVDE
G-7 bez dogovora o roku ukidanja proizvodnje energije iz uglja	OVDE
Globalna flota elektrana na uglj porasla je za 19,5 GW u 2022. godini	OVDE
Bugarska rizikuje 10 milijardi evra zbog zavisnosti od uglja	OVDE
Nemačka ugasila poslednje tri nuklearne elektrane	OVDE
Anketa: Većina smatra da je nemačko zatvaranje nuklearki pogrešno	OVDE
Evropi predstoji skupa zima bez dovoljno dugoročnih ugovora o LNG-u	OVDE
Austriji preta kazna zbog netransponovanja zakona EU	OVDE
Ukrajina obnavlja izvoz struje	OVDE
ACER uključuje Norvešku u regione za obračun kapaciteta električne energije	OVDE
Komisija odobrila mađarsku šemu od milijardu evra državne pomoći kompanijama	OVDE
Komisija odobrila Holandiji šemu od 1,4 mlrd evra državne pomoći	OVDE
Danska nova EU država koja napušta Ugovor o energetska povelji	OVDE
EU u iskušenju između liberalizovanog tržišta energije i državne intervencije	OVDE
EU: Premalo učesnika aukcija za obnovljive izvore energije zahteva akciju vlade	OVDE
Prvi prekogranični tender za podršku obnovljivoj energiji u EU	OVDE
Reforma EU mogla bi utrti put podeli nemačke zone nadmetanja	OVDE
Tužba protiv snabdevača energije u Britaniji zbog naduvavanja računa plaćajući provizije brokerima	OVDE
Ofgemov predlog finansijske zaštite snabdevača energije	OVDE
Štrajk osoblja britanskog energetska regulatora	OVDE

Evropski energetska problemi se nastavljaju: hidro i nuklearna proizvodnja opada

BRISEL - Prošle godine Evropa je bila na ivici energetskeg sloma jer su tokovi ruskog gasa presušili i veći deo Evrope se udvostručio na obnovljive izvore energije.

Opklada na obnovljivu energiju se na neki način isplatila. Proizvodnja električne energije od sunca i vetra u Evropi je 2022. godine dosegla rekord. Zapravo, po prvi put u istoriji, vetar i solarna energija zajedno su proizveli više električne energije nego elektrane na prirodni gas.

Manja hidro i nuklearna proizvodnja poništila skok OIE

Postojao je samo jedan problem s tim. Manja hidro i nuklearna proizvodnja više je nego poništila značaj te rekordne proizvodnje, piše 13. aprila [Oilprice.com](https://www.oilprice.com).

Na primer, u Španiji je proizvodnja hidroenergije pala skoro za polovinu zbog suše. s druge strane, Francuska je iznenada otkrila da bi godine nedovoljnog ulaganja u održavanje imale posledice.

Problemi su koštali EDF ogroman godišnji gubitak od 19 milijardi dolara jer je polovina njegovih reaktora morala biti zatvorena radi održavanja.

Uprkos svim ovim problemima, vetar i solarna energija činili su 24 posto evropske proizvodnje električne energije između marta i septembra, dok je u isto vreme proizvodnja hidroelektrana pala za 21 posto, a nuklearna energija za 19 posto.

Evropa je uspeła povećati kapacitet vetra i solarne energije za 9 posto prošle godine na 57,29 GW, što je rekordno. Međutim, u isto vreme, problemi hidro i nuklearne energije smanjili su ukupnu proizvodnju električne energije i još uvek to čine.

Tokom prvog tromesečja, evropska proizvodnja električne energije iznosila je 1.213 teravat-sati, što je bilo 6,4 posto manje od proizvodnje u prvom tromesečju 2022.

Hoće li privreda Evrope ostati bez energije?

Ono što bi moglo postati problematično je kasnije u toku godine, je da poslovna aktivnost širom kontinenta počinje da se oporavlja nakon energetske krize prošle godine, a većina ruskog gasa koji je bio dostupan prošle godine više nije opcija.

Francuska nuklearna energija je glavni izvor nade, ali će proći još neko vreme dok se proizvodnja ne oporavi. U ovom trenutku, francuske nuklearne elektrane proizvode 17,5 posto manje od prosečne stope proizvodnje za 2020. i 2021. To je, doduše, manje u odnosu na 23 posto iz prošle godine, pa postoji određeni napredak

Hidro energija je složeniji slučaj jer je zavisna od vremenskih prilika. Uz blagu zimu u Evropi koja je imala mnogo manje snega nego inače, ponavljanje prošlogodišnje suše nije isključeno.

To znači da će Evropa možda morati da uveze mnogo više LNG-a od svog novog najvećeg dobavljača, Sjedinjenih Država.

G-7 bez dogovora o roku ukidanja proizvodnje energije iz uglja

SAPORO - Grupa sedam zemalja približava se sporazumu o ubravanju postupnog ukidanja proizvodnje energije iz fosilnih goriva bez tehnologije izdvajanja i skladištenja CO₂ (eng. CCS), ali nisu uspele da se dogovore oko vremenskog okvira za izlazak iz uglja, izjavila je 16. aprila francuska ministarka energetike Anjes Panije-Rinašer (Agnès Pannier-Runacher).

Obraćajući se novinarima na marginama u nedelju okončanog sastanka ministara energetike i životne sredine G-7 u severnom japanskom gradu Saporu ona je rekla da je ovo prvi put da se G-7 složio oko obaveze postupnog ukidanja proizvodnje energije iz fosilnih goriva bez CCS tehnologije.

Ministri su na samitu u Saporu pregovarali o zajedničkoj strategiji podrške najnaprednijih svetskih ekonomija globalnoj energetske tranziciji, piše **Bloomberg**.

"Nismo mogli postići dogovor o izlasku iz uglja do određenog datuma, koji smo želeli postaviti na 2030. godinu," dodala je Panije-Rinašer (foto).

Bloomberg ocenjuje da će ovaj neuspeh oslabiti odlučnost misije G-7 uoči kritičnog samita UN-a o klimi u Dubaiju kasnije ove godine.

G-7 takođe poziva na ubrzanje uvođenja obnovljivih izvora energije, rekla je Panije-Rinašer. Plan u izradi imao bi za cilj utrostručiti solarni kapacitet i povećati proizvodnju vetroelektrana na moru sedam puta u odnosu na nivo iz 2021. u celoj grupi do 2030., objavio je **Nikkei**.

Uprkos dogovora finansije stižu u sektor fosilnih goriva

G-7 je prošle godine obećao da će "ukinuti novu direktnu javnu podršku međunarodnom sektoru energije iz fosilnih goriva do kraja 2022. godine, osim u ograničenim okolnostima, ali to nije sprečilo neke članove da nastave da finansiraju novu proizvodnju fosilnih goriva.

Japanska banka za međunarodnu saradnju i japansko osiguranje za izvoz i investicije japanske kompanije Nippon ranije ove godine izdvojili su 655 miliona dolara za novu elektranu na prirodni gas od 1.580 megavata u Uzbekistanu.

Podrška javnih finansija u Nemačkoj i Italiji za projekte fosilnih goriva nije u skladu s klimatskim obećanjima koje su ministri energetike grupe dali prošle godine, prema neprofitnoj grupi Oil Change International.

Zemlje G7 i dalje pregovaraju o načinima smanjenja emisije izduvnih gasova iz vozila, rekla je Panije-Rinašer, bez detaljnijeg objašnjenja.

Sastanak u Saporu preteča je godišnjeg samita G-7 za svetske lidere, u Hirošimi sledećeg meseca.

Globalna flota elektrana na uglj porasla je za 19,5 GW u 2022. godini

NJUJORK - Prema novom izveštaju, svet mora postupno izbaciti uglj pet puta brže nego što je trenutno potrebno kako bi sprečio "klimatski haos".

Širom sveta još uvek radi više od 2.400 elektrana na uglj, prenosi **AP**.

U novom izveštaju američke nevladine organizacije Global Energy Monitor kaže se da se sve one moraju zatvoriti do 2040. godine i da se ne mogu otvoriti nove elektrane ako zemlje žele ispuniti svoje klimatske ciljeve Pariskog sporazuma.

Od operativnih globalnih kapaciteta TE na uglj, oko jedna trećina — od 580 GW — ima datum postupnog ukidanja, navodi se u izveštaju. Prvi globalni sporazum o "postupnom smanjivanju" energije na uglj postignut je na klimatskom samitu UN Cop 26 u novembru 2021.

Generalni sekretar UN-a Antonio Gutereš (Guterres) pozvao je na povlačenje postojećih TE na uglj u zemljama OECD-a do 2030. i do 2040. u ostatku sveta.

Ali prema ovom scenariju, samo 70 posto kapaciteta OECD-a - od 330 GW - napreduje tempom, a u ostatku sveta, samo 6 posto kapaciteta uglja - od 93 GW - ima postavljen datum zatvaranja pre 2040. godine, navodi se u izveštaju. Da bi se postigli ciljevi koje je Gutereš tražio, isključenja moraju u proseku iznositi 117 GW/god - što je preko četiri puta više od kapaciteta koji je penzionisan 2022. godine, kažu nevladine organizacije.

Globalna flota elektrana na uglj porasla je za 19,5 GW u 2022. godini, pri čemu je Kina, koja činila 59 posto ovog rasta, navodi se u izveštaju. Ukupno je pušteno u rad 45,5 GW globalnih energetske kapaciteta na uglj, a 26 GW je povučeno u svetu 2022., navodi se u izveštaju.

Bugarska rizikuje 10 milijardi evra zbog zavisnosti od uglja

SOFIJA - Bugarska rizikuje da izgubi 10 milijardi evra jer političari i dalje oklevaju da sprovede reforme za Zelenu tranziciju, potez koji bi osigurao da Bugarska nastavi da proizvodi struju iz uglja i da ostane nekonkurentna, piše 7. aprila **Euractiv**.

Posle energetske krize koja je usledila nakon ruske invazije na Ukrajinu u februaru 2022. godine, stare

elektrane na uglj postale su vrlo profitabilne.

Bugarska je zaradila 3 milijarde evra od izvoza električne energije iz elektrana koje su prethodno bile na ivici bankrota i u potpunosti se

oslanjale na državne subvencije.

To je takođe učinilo zemlju drugim najvećim izvoznikom električne energije u EU i pomoglo susednim balkanskim zemljama u uvozu energije.

U bugarskom planu oporavka, 37% od više od 6 milijardi evra planiranih za 2026. namenjeno je politikama za smanjenje emisija ugljenika.

Istovremeno, prelazna vlada predsednika Rumena Radeva želi da ponovo pregovara o planu za duže zadržavanje kapaciteta uglja.

Bivši zamenik premijera zadužen za klimatsku politiku u vladi Kirila Petkova, Borislav Sandov je prokomentarisao da se time ugrožava celokupna subvencija Evropske komisije. Istovremeno, Bugarska još nije dostavila Briselu na odobrenje teritorijalne planove za tranziciju regiona Stara Zagora, Čustendil i Pernik. Tako se i sama zemlja odriče 1,3 milijarde eura iz Fonda za pravednu tranziciju.

„Neradom i delovanjem zemlje može biti izgubljeno 10 milijardi eura grantova u okviru Plana oporavka i održivosti iz fonda pravedne tranzicije i Fonda za modernizaciju Evropske komisije“, upozorava Sandov.

Nemačka ugasila poslednje tri nuklearne elektrane

BERLIN - Nemačka je u subotu (15. aprila) isključila svoja poslednja tri nuklearna reaktora, napuštajući atomsku energiju, dok istovremeno čeli da se udalji od fosilnih goriva i upravlja energetsom krizom izazvanom ratom u Ukrajini.

Dok mnoge zapadne zemlje povećavaju svoja ulaganja u atomsku energiju kako bi smanjile svoje emisije, Nemačka je rano okončala svoje nuklearno doba, piše **Euractiv**. Ovo je "kraj jedne ere", saopštila je energetska kompanija RWE u iza ponoći u subotu potvrđujući da su tri reaktora isključena sa elektroenergetske mreže.

Najveća evropska ekonomija pokušava da ostavi nuklearnu energiju za sobom od 2002. godine, ali postupno gašenje ubrzala je bivša kancelarka Angela Merkel 2011. nakon nuklearne katastrofe u Fukušimi u Japanu.

Sve nemačke nuklearne elektrane trebalo je da budu isključene do kraja 2022. prema politici koju je dogovorila bivša kancelarka Angela Merkel nakon nuklearne katastrofe u Fukušimi 2011.

Međutim, prošle godine posledice ukrajinskog rata i smanjenje isporuka ruskog gasa ostavili su najveću evropsku ekonomiju u neizvesnosti oko stabilnog snabdevanja električnom energijom.

Suočen s raskolom unutar svoje trostranačke koalicije, kancelar Olaf Šulc bio je prisiljen na odluku da produži rad za tri nuklearke do 15. aprila.

Anketa: Većina smatra da je nemačko zatvaranje nuklearke pogrešno

BERLIN - Samo nekoliko dana pre zatvaranja poslednjih aktivnih nuklearnih elektrana u Nemačkoj, istraživanje je pokazalo da je većina protiv tog poteza.

Prema anketi koju je proveo institut za ispitivanje javnog mnjenja INSA za novine **Bild am Sonntag**, 52% ispitanika smatra da nije u redu da se tri preostale elektrane ukinu ove nedelje.

Kritičari tvrde da napuštanjem nuklearne energije Nemačka okreće leđa pristupačnom i pouzdanom izvoru energije.

Čelnik najveće nemačke opozicione stranke, demohrišćana, bio je oštar u svojim kritikama. "Teško da ćete u inostranstvu pronaći nekoga ko ima imalo razumevanja za činjenicu da Nemačka, u najvećoj energetskej krizi u decenijama, zatvara tri sigurne elektrane za proizvodnju električne energije bez CO2 i umesto toga se vraća na uglj i gas", rekao je Fridrih Merc (Friedrich Merz) za portal **Web.de**.

"Problem ostaje: imamo premalo bazne električne energije u ovoj zemlji", dodao je

Evropi predstoji skupa zima bez dovoljno dugoročnih ugovora o LNG-u

LONDON – Evropa nije postigla dovoljan napredak u sklapanju dugoročnih ugovora za tečni prirodni gas (LNG) što bi se moglo pokazati skupo sledeće zime jer bi oporavak kineske potražnje mogao oštro da suzi tržište, piše u utorak **Reuters**.

Kupovina LNG-a za zamenu smanjenih ruskih isporuka gasovodima pomogla je bloku da prebrodi prvu zimu od ukrajinskog sukoba, pri čemu je Evropa uvezla 121 milion tona goriva 2022., što je povećanje od 60% u odnosu na 2021.

Više nego utrostručen račun EU za LNG

Ali to je imalo svoju cenu: Evropa je kupovala uglavnom na spot tržištu, gde su cene mnogo više od onih o kojima se pregovara u dugoročnim ugovorima koje favoriziraju iskusni kupci poput Kine. Prema Međunarodnoj agenciji za energiju, troškovi njenog uvoza LNG-a su se više nego utrostručili u 2022. na oko 190 milijardi dolara.

Analitičari procenjuju da je na Evropu u 2022. otpadalo više od trećine globalnog promptnog trgovanja, sa oko 13% u 2021. Takva izloženost mogla bi dostići više od 50% ove godine da se ne potpišu dugoročni ugovori.

Ali evropski klimatski ciljevi smanjenje neto emisija za najmanje 55% do 2030. godine i postizanje neto nule do 2050. godine - znače da se njeni kupci LNG-a bore da se obavežu na vremenske okvire koji su potrebni za jeftinije korišćenje LNG-a prema ugovoru.

Morten Frisch, stariji partner u Morten Frisch Consultingu, rekao je da je Evropi idealno potrebno oko 70-75% snabdevanja LNG-om prema čvrstim dugoročnim ugovorima o prodaji i kupovini (SPA).

Pogrešna vera u vodonik

"Ali, budući da je zeleni lobi u Evropi uspeo pogrešno da ubedi političare da vodonik u velikoj meri može zameniti prirodni gas kao nosilac energije do 2030. godine, Evropa je postala previše oslonjena na spot i kratkoročne kupovine LNG-a", dodao je.

Jedan viši izvor sa strane ponude ukazuje na konfuziju tokom pregovora s evropskim kompanijama između njihovih potreba i poruka koje dobijaju od svojih vlada o klimi.

"Neki kupci se muče u traženju odgovora na pitanje - da li predstoji teško zaustavljanje u 2030? Ima li neto-nula do 2040?" rekao je on.

"To im otežava da se obavežu na srednjoročne i dugoročne poslove, a to ih potencijalno ostavlja izloženima spot tržištu u budućnosti."

Sigurnost snabdevanja

Azija je nastavila da napreduje u trci za ograničenom globalnom ponudom LNG-a ove godine, pre nego što novi tokovi dođu na tržište 2025. i kasnije, dok su evropski kupci zabrinuti zbog posledica klimatskih ciljeva po ove poslove", rekao je Felix Booth, šef LNG-a u kompaniji Vortex. Iako je gas fosilno gorivo, proizvodi manje emisije ugljendioksida od uglja, pa ga neke države EU vide kao privremenu alternativu za zamenu prljavijih goriva.

Izvršni direktor Eurasia Group za energiju, klimu i održivost Raad Alkadiri rekao je da Evropa neće biti u mogućnosti da zaključa LNG kao zamenu za ruski gas sve dok ga EU posmatra kao gorivo u tranziciji, jer proizvođači žele zagantovano tržište u Evropi preko narednih nekoliko decenija. Spot cene LNG-a pale su za više od 82% otkako su dostigle rekordnih 70,50 dolara za milion britanskih termalnih jedinica (mmBtu) 2022. nakon ruske invazije na Ukrajinu, ali očekuje se da će oni ponovo porasti, sa vrućim letom koje bi moglo smanjiti nivoe hidroelektrana, hladnom zimom 2023-2024 i oživljavanjem kineske potražnje LNG-a, što se smatra među faktorima rizika za cenu.

"Kompanije iz EU bi morale prvo delovati potpisivanjem niza velikih, dugoročnih SPA-ova zasnovanih na kineskom modelu, kako bi se zaštitili od bilo kakvih uspona i padova turbulentnog globalnog LNG tržišta," rekao je Victor Tenev, LNG poslovni savetnik u konsultantu ROITI.

"Ako ne bi zaštitili svoju nezavidnu prirodnu kratku poziciju, EU bi ponovo bila izložena štetno skupom spot tržištu."

Niko ne želi obavezu na dugoročne ugovore

Glavni proizvođači i trgovci LNG-a, uključujući QatarEnergy, Shell, Chevron i ConocoPhillips su poslednjih meseci vodili razgovore u evropskim prestonicama o osiguranju LNG poslova.

Pregovori QatarEnergyja s nemačkom vladom i vodećim elektroenergetskim kompanijama kao što je RWE udarili su u zid zbog neslaganja oko dužine ugovora, rekli su izvori iz kompanije i industrije.

Dok Katar obično nastoji da potpiše ugovore na najmanje 25 godina, Nemačka je tražila rok od 10 do 15 godina zbog svojih obaveza da smanji emisije stakleničkih gasova, rekli su izvori.

„Ako uzimate gas sa mesta isporuke u Nemačkoj, ne možete ići dalje od 2043. godine, jer gas nije dozvoljen u Nemačkoj nakon 2043. godine“, rekao je visoki izvor iz nemačke industrije.

Kako bi rešio to pitanje, Katar je ponudio Nemačkoj kratkoročne ugovore na 15 godina koji bi cenili LNG uz veliku premiju u odnosu na dugoročni ugovor, rekli su izvori.

"Niko danas ne želi zaključati za 20 godina, a to je najgora moguća ideja kada pokušavate da smislite šta će se dogoditi sledeće godine", rekla je glavna finansijska direktorka Shell-a Sinead Goreman na konferenciji u martu.

Shell nudi ugovore o snabdevanju sa "klauzulama o prekidu" kako bi se omogućile promene roka i odredišta ugovora tokom trajanja ugovora o snabdevanju, kao što je granica od tri, pet ili 10 godina, rekla je ona.

"To je ono što ćete videti sve više i više - veliki integrisani igrači... (koji su) spremni preuzeti taj rizik jer na kraju, zemlje i manje kompanije žele imati fleksibilnost da kažu, pa, da vidimo kako brzo rastu obnovljivi izvori energije."

Austriji preti kazna zbog netransponovanja zakona EU

BEČ - Austrija bi mogla biti kažnjena jer nije prenela originalnu verziju Direktive o energetskej efikasnosti EU iz 2018. koja bi trebalo da je implementirana početkom 2021. godine.

Nakon usvajanja direktive o energetskej efikasnosti 2018. godine, njena revizija je najavljena kao deo klimatskog paketa bloka

2021. Dok je revidirana verzija već u završnoj fazi ponovnih pregovora, Austrija tek treba da implementira verziju iz 2018. godine u zakon.

Netransponovanje prve verzije direktive moglo bi dovesti do toga da Austrija dobije kaznu od 7 miliona evra, navodi se u internom pismu vlade, prenosi **APA**.

Komesari EU će se verovatno sastati u drugoj polovini aprila kako bi razgovarali o tome da li da zatraže od Suda EU da kazni Austriju.

Ukrajina obnavlja izvoz struje

KIJEV - Ukrajina je u mogućnosti da izvozi električnu energiju prvi put u šest meseci dok se njena energetska infrastruktura oporavlja od višemesečnih ruskih napada, javlja **BBC**.

Ministar energetike German Galušenko potpisao je izvršnu naredbu kojom se dozvoljava izvoz, iako lokalni kupci ostaju prioritet. Rekao je da je sistem proizvodio dodatne kapacitete skoro dva meseca i da se Ukrajinci ne suočavaju s ograničenjima.

U junu 2022. godine, Ukrajina je saopštila da se nada da će do kraja godine dobiti 1,5 milijardi eura od izvoza električne energije u Evropsku uniju, njeno glavno izvozno tržište.

ACER uključuje Norvešku u regione za obračun kapaciteta električne energije

LJUBLJANA - ACER je 31. marta 2023. odobrio predlog EU od 13. oktobra 2022. od strane Operatora prenosnog sistema (OTS) da se granice norveške zone za nadmetanje uključe u regione za obračun kapaciteta električne energije (CCR).

CCR definišu geografska područja (tj. navođenjem granica zona za nadmetanje) širom Evrope u kojima OTS-ovi koordiniraju zadatak izračunavanja kapaciteta i druge procese (tj. podležu regionalnim metodologijama). U Evropi postoji 8 CCR-a:

Nordijska, Hansa, Jezgro, Italija Sever, Grčka-Italija (GRIT), Jugozapadna Evropa (SWE), Baltički i Jugoistočna Evropa (SEE).

O čemu se radi u amandmanima?

U 2021. godini, nakon što je Uredba o raspodeli kapaciteta i upravljanju zagušenjem (CACM) postala obavezujuća za Norvešku, OTS-ovi su predložili uključivanje granica norveške zone ponude u Hansa i Nordijski CCR.

Koji su sledeći koraci?

Izmene CCR-a koje je ACER odlučio za EU postaće primenjive pod uslovom da Nadzornog tela EFTA - ESA i Norveško regulatorno telo za energetiku - NVE-RME usvoje svoje odluke o CCR metodologiji.

Komisija odobrila mađarsku šemu od 1 mlrd € državne pomoći kompanijama

BRISEL - Evropska komisija odobrila je mađarsku šemu od milijardu evra (oko 379 milijardi HUF) za podršku kompanijama koje se suočavaju sa povećanim troškovima energije u kontekstu rata u Ukrajini, objavljeno je 13. aprila na portalu Komisije, ec.europa.eu.

Šema je odobrena u skladu sa Privremenim okvirom državne pomoći za krizu i tranziciju, koji je Komisija [usvojila](#) 9. marta 2023. za podršku merama u sektorima koji su ključni za ubrzanje zelene tranzicije i smanjenje zavisnosti od fosilnih goriva.

Šema se sastoji od pomoći za dodatne troškove zbog izuzetnog povećanja cena energije i biće u obliku zajmova i garancija.

Mera će biti otvorena za kompanije svih veličina i sektora, sa izuzetkom finansijskog kao i sektora za koje se smatra da su potencijalno štetni po životnu sredinu.

Svrha mere je pokrivanje dela povećanih troškova prirodnog gasa i električne energije, kao i grejanja i hlađenja na gas i struju.

Komisija je da ukupna pomoć po korisniku neće prelaziti 50% prihvatljivih troškova, do maksimalno 4 miliona evra. Korisnici mogu dobiti dalju pomoć, koja ne prelazi 40% prihvatljivih troškova i do maksimalno 100 miliona evra. Energetski intenzivne kompanije mogu dobiti pomoć do 65% prihvatljivih troškova za maksimalnu gornju granicu pomoći od 50 miliona evra.

Nadalje, one energetski intenzivne kompanije koje su aktivne u posebno pogođenim sektorima, imaće pravo na pomoć do 80% prihvatljivih troškova za maksimalnu gornju granicu pomoći od 150 miliona evra. Pomoć će biti dodeljena pre 31. decembra 2023. godine.

Komisija odobrila Holandiji šemu od 1,4 mlrd evra državne pomoći

BRISEL - U skladu sa Privremenim okvirom državne pomoći za krizu i tranziciju, Evropska komisija odobrila je holandski plan od 1,4 milijarde evra za podršku energetski intenzivnim malim i srednjim preduzećima (MSP) koja se suočavaju s povećanim troškovima energije u kontekstu rata u Ukrajini.

Šema će biti otvorena za MSP u različitim sektorima, aktivnim u Holandiji, čija nabavka prirodnog gasa i električne energije iznosi najmanje 7% njihovog godišnjeg prometa za 2022. godinu. Kreditne ili druge finansijske institucije isključene su iz šeme.

Svaki potencijalni korisnik imaće pravo da primi iznos pomoći koji pokriva 50% prihvatljivih troškova, do maksimalno 160.000 €.

Danska nova EU država koja napušta Ugovor o energetskej povelji

KOPENHAGEN - Danska radi na izlasku iz Ugovora o energetskej povelji (ECT), saopštio je 13. aprila ministarstvo energetike te zemlje dok rastuće nezadovoljstvo sporazumom u Evropi dovodi u sumnju njegovu budućnost, prenosi [Reuters](#).

Mada ugovor takođe pokriva zelena ulaganja, drugi pravni okviri osiguravaju da investitori mogu sigurno ulagati u zelene projekte u Danskoj i drugde, dodaje se u saopštenju ministarstva.

Sporazum iz 1998. je osmišljen da zaštiti kompanije u energetske industriji dozvoljavajući im da tuže vlade zbog politika koje utiču na njihove investicije, ali je poslednjih godina korišćen za osporavanje politika koje zahtevaju zatvaranje pogona na fosilna goriva.

Francuska, Nemačka, Holandija, Poljska i Španija već su najavile planove za napuštanje sporazuma, povećavajući pritisak na Brisel da koordinira povlačenje širom EU.

EU u iskušenju između liberalizovanog tržišta energije i državne intervencije

LONDON – Iako se čini da postoji opšte razumevanje među državama članicama i evropskih institucija da trenutni geopolitički i ekonomski izazovi ne bi trebalo navedu EU da izgubi fokus na klimatske izazove za planetu, malo je verovatno da će povećani ciljevi za 2030. za energetske tranziciju biti ispunjeni, piše 12. aprila **Financial Times**.

Ne samo da su to bile preoptimistički postavljene nove mete, već su energetska kriza i hitne mere koje su iz toga proizašle na nacionalnom i nivou EU još više otežavale verovanje da je postize novih ciljeva za 2030. realan ishod.

Nema sumnje da hitne mere i mehanizmi (smanjenje potražnje, tržište mehanizam korekcije, agregacija potražnje i zajednička platforma za kupovinu gasa) predstavljaju direktnu

javnu intervenciju u funkcionisanje tržišta gasa. Međutim, pravni osnov za to (član 122 UFEU) dozvoljava samo vremenski ograničene intervencije u teškim hitnim slučajevima situacije i ne predstavlja izazov za liberalizovano tržište gasa.

Prava pretnja za liberalizovano tržište gasa bi, međutim, nastupila ako bi se ove mere inkorporirale u tekuću reviziju Direktive o gasu i Uredbe i postale trajne. Međutim, trenutno nema znakova da je to ima podršku jednog od dva suzakonodavaca EU – Parlamenta i Saveta

Prava opasnost za liberalizovana energetska tržišta, međutim, dolazi od globalne konkurencije, jer su druge zemlje poput SAD-a i Kine počele da se ponašaju na više intervencionistički način pa je EU takođe počela osećati potrebu da se odmakne od svog ideala slobodnog tržišta i dođe u iskušenje da određuje pobednike uz pomoć veće kontrole država.

EU: Premalo učesnika aukcija za obnovljive izvore energije zahteva akciju vlade

BRISSEL - Evropa je beležila nedovoljno odobrene aukcije obnovljive energije u poslednjih nekoliko godina koje su u suprotnosti s njenim ciljem da se ubrza uvođenje solarne i vetro energije kako bi se dostigla neto nula i pojačala energetska sigurnost, izveštava kompanija **Energy Monitor GlobalData** u novoj studiji.

U oktobru 2021., Danska agencija za energetiku objavila je da nije primljena nijedna ponuda za njen tender za neutralnu tehnologiju obnovljive energije u junu 2021.

Sličan scenario je bio među ostalim velikim evropskim državama 2022. Tako je u Nemačkoj ponuđeno ukupno 4.858 MW kapaciteta, od čega je samo 2.897 MW usvojeno.

Problem niska gornja cena i sporo izdavanje dozvola

Analitičari GlobalData kažu da su za to krive niska gornja cena i sporo izdavanje dozvola.

„Programerima širom Evrope je izuzetno teško dobiti odobrenja od državnih organa, a duge birokratske procedure obeshrabruju ulaganja“, navode analitičari GlobalData. Potrebno je oko pet godina da se dobije dozvola za vetroelektranu na kopnu u Italiji, napominju.

Hitne mere dogovorene krajem prošle godine kako bi se ubrzalo izdavanje dozvola širom EU prošlog su meseca zacementirane u novoj direktivi EU o obnovljivoj energiji.

GlobalData u izveštaju navodi da bi Evropske vlade takođe trebalo da razmotre povećanje podrške podizanjem gornje cene za aukcije obnovljive energije, ili razmislite o ugovorima za razliku, koji će „smanjiti teret za vladu plaćanjem samo diferencijalne cene, kao i imati koristi za programere tako što će ih zaštititi od fluktuirajućih troškova energije“. Rastući troškovi opreme i komponenti u celom lancu vrednosti – zbog inflacije, ograničenja lanca snabdevanja, visokih troškova sirovina i povećanja troškova logistike – povećali su cene ponude programera, izveštava studija GlobalData.

Prvi prekogranični tender za podršku obnovljivoj energiji u EU

BRISEL - Evropska komisija je 14. aprila usvojila prvi prekogranični tender za podršku obnovljivoj energiji u EU, objavljeno je na portalu ec.europa.eu.

Tender je organizovan u okviru mehanizma finansiranja obnovljivih izvora energije (RENEWFM) i nadovezuje se na obaveze Luksemburga i Finske da sarađuju u okviru ovog novog instrumenta.

Luksemburg daje doprinos dobrovoljnom uplatom od 40 miliona eura, a Finska je domaćin projekata koji će se takmičiti za podršku.

Poziv će biti otvoren za podnošenje od 18. aprila, a isplaćivaće grantove programerima projekata za uspostavljanje novih projekata obnovljive energije koristeći solarnu fotonaponsku tehnologiju. Kvalifikovani učesnici poziva su kompanije koje će izgraditi novu solarnu fotonaponsku instalaciju kapaciteta između 5 i 100 MW.

Poziv za podnošenje predloga je prvi prekogranični tender između zemalja EU. Označava novu fazu saradnje u oblasti obnovljivih izvora energije i ispunjava ciljeve Evropskog zelenog dogovora i REPowerEU.

Reforma EU mogla bi utrti put podeli nemačke zone nadmetanja

OSLO - Planovi Evropske komisije za uvođenje virtuelnih čvorišta za trgovinu električnom energijom širom Evrope mogli bi ukloniti deo otpora prema podeli najvećeg tržišta električne energije na kontinentu, rekli su analitičari agenciji **Montel** ove nedelje.

Stvaranje virtuelnih čvorišta smanjilo bi važnost hedžovanja cena na nemačkom tržištu električne energije i posledično oslabilo jake argumente koji su izneseni za održavanje jedinstvene zone nadmetanja u toj zemlji, rekao je Julian Hencšel (Hentschel), analitičar konsultantske kuće Thema iz Osla.

On je komentarisao nedavni predlog Evropske komisije za reformu tržišta EU, koji uključuje formiranje virtuelnih čvorišta za trgovinu električnom energijom za finansijsku trgovinu koja mogu ujediniti likvidnost iz temeljnih promptnih zona sličnih modelu cena nordijskog sistema.

Predlog su već kritikovale energetske kompanije koje strahuju da će potkopati likvidnost tržišta, jer se nemački fjučersi električne energije trenutno koriste kao zamena za hedžing od strane učesnika na tržištu na okolnim finansijskim tržištima sa manjom likvidnošću.

Ali nove regionalne referentne cene potencijalno bi mogle zameniti ključnu ulogu koju nemački fjučersi električne energije trenutno igraju u zaštiti kontinentalnih cena, potkopavajući ključni argument protiv podele Nemačke na više zona nadmetanja, rekao je Hencčel.

Regulatorna agencija EU ACER je ranije rekla da bi razdvajanje Nemačke i drugih evropskih zemalja na više zona za nadmetanje moglo biti neophodno kako bi se postigao cilj EU da najmanje 70% kapaciteta na prekograničnim vezama bude dostupno tržištu do 2025. godine.

Međutim, Nemačka je godinama odolevala podeli, jer je ravnoteža ponude i potražnje na severu mnogo jača nego na jugu, gde bi cene posledično bile znatno veće.

Prema nacrtu reformi, telo operatora mreže Entso-E moralo bi do 1. decembra 2024. predložiti ACER-u koje će zone za nadmetanje uključiti u koja regionalna čvorišta i izraditi metodologiju za izračunavanje referentnih cena čvorišta.

ACER bi tada imao šest meseci da odobri ili izmeni Entso-E-ov predlog.

Tužba protiv snabdevača energije u Britaniji zbog naduvavanja računa plaćajući provizije brokerima

LONDON - RGL Management postala je poslednja advokatska firma koja je pokrenula grupnu tužbu protiv velikih britanskih snabdevača energije zbog naduvavanja računa plaćanjem tajnih provizija brokerima.

Tužbeni zahtev, za koji se očekuje da će premašiti 500 miliona funti, podnosi se u ime hiljada malih firmi i organizacija poput dobrotvornih, prenosi 16. aprila **Daily Mail**.

RGL je uveren da može povratiti trošak provizije koju su brokerima platile energetske kompanije, a zatim nadoknađen nametom (višom jediničnom cenom) na račune kupaca, koji nisu bili upoznati sa praksom.

U 2019. izveštaj energetskog regulatora Ofgema o energetskom tržištu 'mikro biznisa' pominje 'oštre prakse nekih brokera' i 'nedostatke' u dostupnoj nadoknadi.

Izvršni direktor RGL-a Džejms Hejvard rekao je: 'Dugi niz godina, energetske kompanije su delovale nekažnjeno kako bi prikrile skrivena plaćanja brokerima, veštački naduvavajući troškove za kompanije u Velikoj Britaniji.

Ofgemov predlog finansijske zaštite snabdevača energije

LONDON - Britanski energetska regulator Ofgem predložio je nove minimalne kapitalne zahteve za domaće snabdevače energije u pokušaju da poveća finansijsku otpornost.

Nakon konsultacija, regulator planira da uvede donji prag kapitala od 0 funti prilagođene neto

imovine po korisniku od 31. marta 2025. i kapitalni cilj koji je ekvivalentan 130 funti prilagođene neto imovine po korisniku sa dvostrukim gorivom (struja/gas) od istog datuma.

Od snabdevača koji ne ispune kapitalni cilj će se tražiti da dostave plan kapitalizacije koji pokazuje kako će to učiniti i biće podvrgnuti tranzicionim kontrolama dok se ne uspostavi prihvatljiv plan.

Predlozi će biti predmet daljih zakonskih konsultacija.

Štrajk osoblja britanskog energetskog regulatora

LONDON - Zaposleni u britanskom energetskom regulatoru, Ofgemu, okončali su 17. aprila petodnevni štrajk kao deo dugotrajnog spora radnika državnih službi oko poslova, plata, penzija i uslova rada.

Generalni sekretar sindikata javnih i komercijalnih usluga (PCS) Mark Servotka rekao je: „Ofgem-ovom osoblju povereno je upravljanje vitalnim vladinim programima, pa je šokantno i ironično da se mnogi od njih bore s plaćanjem računa za struju, prenosi **Yahoo Finance**.

“Oni vole svoj posao jer žele pomoći kupcima energije da dobiju fer posao od energetskih kompanija, ali zbog pada plata svaki četvrti radnik odlazi jer više ne može priuštiti da radi ovde.

“Vlada kaže da nema novca za državne službenike u isto vreme kada je potrošila 32 miliona funti na konsultante u Ofgemu od početka energetske krize.

EURO
ΕΥΡΩ